

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH GASTRONOMICZNYCH

Dla zawodu:

- **technik żywienia i usług gastronomicznych – 343404**
- **kucharz – 512001**

Celem przedmiotowego systemu oceniania jest:

1. poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce;
2. pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
3. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce;
4. dostarczanie nauczycielowi, rodzicom (opiekunom) informacji o postępach, trudnościach, uzdolnieniach ucznia;
5. umożliwienie doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej;
6. uświadomienie uczniom braków w zakresie wiedzy oraz wdrażanie do samokontroli.

Poniższy przedmiotowy system oceniania dotyczy przedmiotów:

w zawodzie: technik żywienia i usług gastronomicznych

- Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem
- Zasady żywienia
- Organizacja produkcji gastronomicznej
- Usługi gastronomiczne
- Pracownia planowania żywienia i produkcji gastronomicznej
- Działalność gospodarcza w gastronomii
- Wyposażenie i zasady bezpieczeństwa w gastronomii
- Pracownia obsługi klienta
- Pracownia gastronomiczna

w zawodzie: kucharz

- Technologia gastronomiczna z towaroznawstwem
- Technika i bezpieczeństwo w gastronomii

I. Podstawa prawna

1. Statut Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych
2. Wewnątrzszkolny System Oceniania
3. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (z późn. zm.)

II. Obszary działań uczniów podlegających ocenie

1. Prace pisemne – klasowe (sprawdziany, 1- lub 2-godzinne), kartkówki (kilku- lub kilkunastominutowe).
2. Odpowiedź ustna.
3. Przygotowanie do lekcji.
4. Praca na lekcji (w tym praca w grupie).
5. Zadania i ćwiczenia praktyczne (wykonywane indywidualnie lub grupowo).
6. Przygotowanie dodatkowych materiałów na zajęcia.
7. Aktywność pozalekcyjna (udział i osiągnięcia w olimpiadach, konkursach, aktywny udział w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych).

III. Ocenianie bieżące

1. Zasady oceniania:

Narzędzia pomiaru	Częstotliwość badania	Zakres materiału	Konieczność zaliczenia	Możliwość poprawy
Praca klasowa	Przynajmniej 2 razy w roku	przynajmniej jeden dział	tak	Tak (kilkrotnie do uzyskania oceny pozytywnej, ocena wpisywana do dziennika)
Kartkówka	Może być na każdej lekcji, praca pisemna niezapowiedziana lub zapowiedziana – ustala nauczyciel	1 – 3 ostatnie lekcje	Tak dla prac zapowiedzianych Nie dla prac niezapowiedzianych	Tak w obu przypadkach (praca zapowiedziana kilkakrotnie do uzyskania oceny pozytywnej, ocena wpisywana do dziennika)
Odpowiedź ustna	Może być na każdej lekcji	1 – 3 ostatnie lekcje	Nie	Tak wg ustaleń nauczyciel – uczeń
Przygotowanie do lekcji	Może być na każdej lekcji	Prace domowe pisemne i ustne, zeszyt, podręcznik, strój roboczy i inne materiały do ćwiczeń wg wcześniejszych ustaleń	Prace domowe należy przedstawić na najbliższej lekcji (chyba, że nauczyciel ustali inaczej)	Tak wg ustaleń nauczyciel – uczeń
Praca na lekcji	na każdej lekcji	na bieżąco	sposób oceniania: plusy: 3(+) – bdb, 2(+) – db, 1(+) – dst. minusy: 3 (-) - ndst.	Nie
Zadania i ćwiczenia praktyczne	na lekcjach ćwiczeniowych z przedmów teoretycznych oraz na zajęciach praktycznych	1 – 3 ostatnie lekcje lub cały dział lub jego część zgodnie z ustaleniem nauczyciela	zgodnie z ustaleniem nauczyciela	zgodnie z ustaleniem nauczyciela
Przygotowanie dodatkowych materiałów	na bieżąco – chętni uczniowie	na bieżąco	Nie	Nie, nie stawia się ocen ndst

Aktywność pozalekcyjna	na bieżąco – chętni uczniowie	Nie dotyczy	Nie	Nie, nie stawia się ocen ndst

3. Zasady przeliczania punktów (w %) na oceny szkolne:

a) sprawdziany, prace klasowe, poprawy

0-44 niedostateczny

45-59 dopuszczający

60-75 dostateczny

76-94 dobry

95-100 bardzo dobry

pytanie dodatkowe na „6” celujący

b) testy odpowiadające zakresem I części etapu pisemnego egzaminu zawodowego

0-49 niedostateczny

50-60 dopuszczający

61-75 dostateczny

76- 90 dobry

91-100 bardzo dobry

c) projekty odpowiadające zakresem etapowi praktycznemu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

0-74 niedostateczny

75-80 dopuszczający

81-90 dostateczny

91-95 dobry

96-100 bardzo dobry

4. Uczeń może dwa razy w ciągu roku (raz na semestr) zgłosić nieprzygotowanie do lekcji – nie dotyczy to sytuacji pisania zapowiedzianych prac pisemnych i lekcji powtórzeniowych.

5. Uczeń, który ma tzw. „szczęśliwy numer” nie musi udzielać odpowiedzi ustnych z zakresu 1 – 3 lekcji ani pisać niezapowiedzianych kartkówki. Musi natomiast pracować na lekcji.

IV. Ocenianie końcowe (sródrocne i końcoworoczne)

1. Ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną ocen.

2. Przy wystawianiu oceny końcowej bierze się pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe w następującej kolejności (od najważniejszych): prace klasowe i projekty, kartkówki, odpowiedzi ustne, zadania domowe i ćwiczenia praktyczne, praca na lekcji, przygotowanie dodatkowych materiałów, aktywność pozalekcyjna.

3. Przy wystawianiu ocen bierze się pod uwagę udział w olimpiadach, konkursach przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych oraz działania związane z popularyzacją wiedzy z danej dziedziny w szkole i poza szkołą. Wyróżnienie w etapie okręgowym olimpiady lub konkursu podwyższa ocenę o jeden stopień, zakwalifikowanie się do finału centralnego – ocena celująca z przedmiotu związanego z tematyka olimpiady (konkursu).

4. Przy wystawianiu oceny końcoworocznej, oprócz oceniania bieżącego, bierze się pod uwagę ocenę końcową za I półrocze.

5. Wystawiona w wyniku klasyfikacji śródrocznej ocena niedostateczna musi zostać poprawiona na warunkach ustalonych przez nauczyciela w wyznaczonym terminie zaliczenia materiału edukacyjnego.
6. Uczeń ma prawo do uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu na warunkach i w trybie określonym w WSO z zastrzeżeniem, że test ma postać sprawdzianu teoretycznego i/lub praktycznego obejmującego materiał z całego półrocza/roku.
7. Ocena końcoworoczna może zostać zmieniona tylko w trybie przewidzianym w Statucie.

V. Kryteria oceny

1. Kryteria oceny prac pisemnych

- a) Ujęcie tematu.
- b) Umiejętność poszukiwania potrzebnej wiedzy w różnych źródłach.
- c) Samodzielność pracy.
- d) Poprawność merytoryczna.
- e) Poprawność językowa.
- f) Struktura przedstawienia tematu.
- g) Pomysłowość i inwencja twórcza.
- h) Estetyka wykonania.
- i) Forma prezentacji.
- j) Poziom pracy.

2. Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

- a) Zawartość rzeczowa.
- b) Umiejętność formułowania myśli, zgodność z tematem, płynność wypowiedzi.
- c) Argumentowanie, uzasadnianie.
- d) Stosowanie terminologii fachowej.

3. Kryteria oceny pracy na lekcji

- a) Sposób pracy w grupie (akceptowanie powierzonych ról i ustalanie zasad pracy w grupie, komunikowanie się, prezentowanie efektów pracy grupowej).
- b) Aktywność na lekcji (zgłaszanie się, udzielanie prawidłowych odpowiedzi).
- c) Ogólna postawa, zaangażowanie, pomoc innym, samodzielność, wytrwałość, koncentracja uwagi, tempo pracy.
- d) Umiejętność korzystania z różnych źródeł i pomocy.

4. Kryteria oceny pracy w grupie

- a) Komunikacja.
- b) Styl pracy grupy.
- c) Prezentacja.
- d) Raport.
- e) Poprawność merytoryczna.

5. Kryteria oceny ćwiczeń praktycznych

- a) Czystość i kompletność stroju.
- b) Organizacja stanowiska pracy.
- c) Fachowość obsługi urządzeń i sprzętu.
- d) Zachowanie podczas ćwiczeń, zaangażowanie.
- e) Sprawność wykonania prac.

- f) Poprawność zastosowania i wypełnienia dokumentów.
- g) Umiejętność wdrażania dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej oraz zasad HACCP.
- h) Przestrzeganie zasad bhp i p.poż.
- i) Współpraca w grupie.
- j) Rywalizacja na zasadach fair-play.
- k) Przestrzeganie zasad etyki zawodu.
- l) Frekwencja na zajęciach praktycznych.

3. Kryteria na poszczególne oceny:

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach problemowych,
- analizuje i ocenia podane rozwiązanie,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach żywieniowych znacznie wyższego niż szkolny,
- stosuje wiedzę z innych przedmiotów,
- trafnie wykorzystuje wiedzę teoretyczną w rozwiązywaniu problemów praktycznych;
- proponuje nowatorskie i twórcze podejście do zagadnienia,
- biegle posługuje się terminologią fachową,
- wykazuje aktywność na zajęciach

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- potrafi stosować wiedzę w rozwiązywaniu problemów i zadań,
- prawidłowo analizuje, wnioskuje i dostrzega związki między wiadomościami teoretycznymi, a umiejętnościami praktycznymi;
- trafnie wykorzystuje wiedzę teoretyczną w rozwiązywaniu problemów praktycznych;
- umie wykorzystywać wiadomości z różnych dziedzin podczas rozwiązywania zaistniałych problemów teoretycznych jak i praktycznych w swoim zawodzie/przedmiocie;
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy np. podręczniki, czasopisma, tabele zawartości składników odżywczych w żywności, internet,
- operuje fachową terminologią,
- jest aktywny na zajęciach

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności w samodzielnym rozwiązywaniu zadań i problemów,
- prawidłowo rozumie sytuacje, zasady i metody stosowane w zawodzie/przedmiocie,
- trafnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności w realizacji zadania praktycznego;
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, jest aktywny a zajęciach,
- dostrzega błędy popełniane przy rozwiązywaniu określonych zadań;
- prawidłowo posługuje się słownictwem zawodowym;
- jest aktywny na zajęciach;

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w stopniu podstawowym (czyli treści łatwe do opanowania, konieczne dla kontynuowania nauki),
- poprawnie stosuje wiadomości w rozwiązywaniu problemów z pomocą nauczyciela,

- nie przywiązuje zbytnej uwagi do organizacji pracy, estetyki i staranności wykonywanych prac;
- wykazuje elementarny stopień zrozumienia wiadomości;
- potrafi omówić zagadnienie z pomocą nauczyciela;
- prawidłowo ilustruje zagadnienia odpowiednimi przykładami;
- niezbyt wykazuje się aktywnością na lekcjach

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- ma braki i trudności w gromadzeniu wiadomości, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- rozwiązuje problemy i zadania typowe teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- potrafi nazwać, wymienić podstawowe czynności związane z wykonywanym zawodem z pomocą nauczyciela
- przy pomocy nauczyciela wykonuje podstawowe formy ćwiczeń;
- nie jest aktywny na zajęciach

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać problemów i zadań teoretycznych i praktycznych podstawowych nawet z pomocą nauczyciela,
- nie wykazuje zainteresowania zawodem/przedmiotem;
- nie potrafi korzystać z różnych źródeł informacji,
- nie jest w stanie wymienić, nazwać, zdefiniować sposobu działania w zawodzie/przedmiocie;
- często opuszcza lekcje i nie prowadzi systematycznie zeszytu;
- nie odrabia zadań domowych;
- nie korzysta z zaproponowanych form pomocy.

VI. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I EDUKACYJNYCH ORAZ MOŻLIWOŚCI PSYCHOFIZYCZNYCH UCZNIÓW.

1. Realizowany program nauczania dostosowany jest do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów z opiniami i orzeczeniami. W związku z tym uczniowie ci są **oceniani indywidualnie**.
2. Wyżej wymienieni uczniowie mogą być oceniani na zajęciach dodatkowych i wyrównawczych. Oceny te brane są pod uwagę przy wystawianiu oceny śródrocznej i rocznej.
3. Podstawowym celem dostosowania wymagań jest wyrównanie szans edukacyjnych uczniów oraz zapobieganie wtórnym zaburzeniom sfery emocjonalno – motywacyjnej. **Dostosowanie polega na modyfikacji procesu edukacyjnego, umożliwiającej uczniom sprostanie wymaganiom szkolnym.**
4. **Dostosowanie wymagań:**
 - a) powinno dotyczyć głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania,

- b) nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną,
- c) nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych,
- d) nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego.

5. Obszary dostosowania obejmują:

- a) warunki procesu edukacyjnego tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne,
- b) zewnętrzną organizację nauczania (np. posadzenie ucznia słabo słyszącego w pierwszej ławce),
- c) warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania i kryteria oceniania).

Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Symptomy zaburzeń i formy, metody, sposoby dostosowania wymagań u uczniów:

A) z dysleksją w zakresie przedmiotów nauczania:

Objawy zaburzeń:

- nieprawidłowe odczytywanie treści zadań tekstowych,
- niepełne rozumienie treści zadań, poleceń,
- trudności z wykonywaniem działań w pamięci, bez pomocy kartki,
- problemy z zapamiętywaniem reguł, definicji,
- problemy z opanowaniem terminologii,
- błędne zapisywanie i odczytywanie liczb wielocyfrowych (z wieloma zerami i miejscami po przecinku),
- przestawianie cyfr (np. 56 – 65),

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- nie wyrywać do natychmiastowej odpowiedzi, przygotować wcześniej zapowiedzią, że uczeń będzie pytany,
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,
- uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań, przestawianiem cyfr itp.,
- materiał sprawiający trudność dłużej utrzymywać, dzielić na mniejsze porcje,
- oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych,

- oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji.

B) Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo

- Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.
- Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne.
- Przykład: jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności rysunków, a jedynie ich poprawność.

C) Dyskalkulia, czyli trudności w liczeniu

- **Oceniamy** przede wszystkim **tok rozumowania**, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przestawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że uczeń nie rozumie zagadnienia.
- Dostosowanie wymagań będzie, więc dotyczyło tylko **formy sprawdzenia** wiedzy poprzez koncentrację **na prześledzeniu toku rozumowania** w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny - wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.

D) Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

- Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie sposobu zapisu.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów posiadających opinię z PPP

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- naukę definicji, reguł wzorów, rozłożyć w czasie, często przypominać i utrzymywać,
- na poprawie sprawdzianu pozwalać uczniowi korzystać z pomocy dydaktycznych
- nie wrywać do natychmiastowej odpowiedzi,
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo ją zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,
- w czasie sprawdzianów zwiększyć ilość czasu na rozwiązanie zadań,
- można też dać uczniowi do rozwiązania w domu podobne zadania,

- materiał sprawiający trudność dłużej utrwać, dzielić na mniejsze porcje,
- oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych,
- oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji.

Nauczyciele przedmiotów zawodowych gastronomicznych dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów zgodnie z Indywidualnymi Programami Edukacyjno-Terapeutycznymi (uczniowie z orzeczeniami) oraz Kartami uczniów zakwalifikowanych do pomocy psychologiczno-pedagogicznej (uczniowie z opiniami).